

ДОКУМЕНТ

„ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА ГРАДА БИЈЕЉИНА 2019-2023“

Бијељина, јун 2019. године

САДРЖАЈ

УВОД

1. ЗАШТО ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА ГРАДА БИЈЕЉИНА?

2. ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА ГРАДА БИЈЕЉИНА

2.1. Радно тијело за израду Документа "Омладинска политика"

2.2. Основни подаци о младима на подручју Града Бијељина

3. ОПИС ПРОБЛЕМА И АКЦИОНИ ПЛАНОВИ ЗА 2019.-2023. ГОДИНУ.

3.1. Млади и запошљивост

3.2. Млади у процесу доношења одлука

3.3. Млади и образовање

3.4. Млади и здрави стилови живота

3.5. Изврсност младих

4. ОДРЖИВОСТ ДОКУМЕНТА "ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА ГРАДА БИЈЕЉИНА"

4.1. Механизми за имплементацију, реализацију и мониторинг

5. МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ДОКУМЕНТА "ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА ГРАДА БИЈЕЉИНА"

6. ЗАКЉУЧАК

7. ЛИТЕРАТУРА

УВОД

Документом "Омладинска политика Града Бијељине" ("у даљем тексту "Документ") Скупштина Града Бијељина, на основу Закона о омладинском организовању Републике Српске и Омладинске политике Републике Српске, исказује јасно и дугорочно опредјељење у стварању социјалних, образовних, културних, политичких, материјалних и других услова за трајну добробит младих те њихово активно, потпуно и одговорно учествовање у друштвеној заједници.

Омладинском политиком се утврђује радни план којим Скупштина Града Бијељине даје основне задатке тијелима који су у саставу локалне самоуправе. Овим путем, позивају се све јединице локалне самоуправе, сва удружења грађана и остали чиниоци друштвене заједнице, да заједничким дјеловањем допринесу постизању заједничких циљева за добробит младих.

Младост је посебно животно доба у којему се, осим тјелесног и душевног сазријевања, одвија упоредо и интеграција у друштвену заједницу. Током тог периода млади развијају своје социјалне вјештине и способности да преузму своју улогу у друштву и постану легитимни носиоци права, обавеза и одговорности. Тим процесом они стичу самосталност и одговорност за своју локалну заједницу.

Улагање у младе је од суштинског значаја за будућност једне државе.

Млади се свугдје у свијету посматрају као огромни ресурс развоја и будућности, нарочито у данашњем добу савремене технологије и комуникације.

Због тога треба да се залажемо за политику која је наклоњена младима, јер она користи породици, заједници и друштву.

Омладинска политика Града Бијељине истиче посебну важност опште друштвеног дјеловања у областима:

- Млади и запошљивост
- Млади у процесу доношења одлука
- Млади и образовање
- Млади и здрави стилови живота
- Изврсност младих

Документ треба да задовољи потребе младих у Граду Бијељина и понуди рјешења проблема у периоду од 2019. до 2023. године, укључујући све одговорне стране развоја младих у Граду Бијељина.

1. Зашто Документ Омладинска политика Града Бијељина?

Вијеће Европе је усвојило "Европску повељу о учешћу младих у општинском и регионалном животу" 19.03.1992.године.

Повеља је подјелена у три дјела. Први дио пружа локалним и регионалним лидерима смјернице о томе како да воде политику која утиче на младе.

Активно учешће младих у акцијама и доношењу одлука на локалном и регионалном нивоу је најбитније ако желимо градити демократско, свеобухватно и просперитетно друштво.

Локални органи власти најближи младој особи имају веома битну улогу у промовисању учешћа младих. Због тога се на локалном нивоу доносе документи којима се тежи промовисати учешће младих у локалном животу. Нарочито истичући младе из подручја са неповољним положајем у друштву и из етничких, националних, културних, религијских и друштвених мањина.

Локалне власти треба да пронађу начине за учешће младих и имплементирање политика младих у областима спорта, културе, образовања, у областима активности из социјалног домена и других.

Скупштина општине Бијељине је усвојила два оваква документа. Први Документ "Омладинска политика" је био за период 2008 - 2013 година. Тај Документ је био први корак у утврђивању основних начела политика према младима и радни план задатака у спровођењу документа.

Усвајањем тог Документа омогућено је младима да допринесу постизању предвиђених циљева у сарадњи са удружењима грађана, институцијама и осталим субјектима друштвене заједнице.

Усвајањем новог Документа од стране Скупштине Града Бијељина и у складу са Законом о омладинском организовању Републике Српске, препорукама и сугестијама Владе Републике Српске, те у складу са стратегијом за младе на нивоу ентитета, за период 2013 - 2018, година настављају се активности везане за бригу о младима и преузимају кораци у унапређењу квалитета живота младих.

2. Омладинска политика Града Бијељина

2.1. Радно тијело за израду Документа "Омладинска политика" Града Бијељина

Одлуком Градоначелника Града Бијељина именована је Комисија за израду Документа „Омладинска политика Града Бијељина“.

Комисија за израду Документа одржала је низ састанака у циљу што јаснијег утврђивања проблематике везаних за младе у Граду Бијељина. Комисију за израду Документа чине:

- Љубица Млађеновић - представник Градске управе Града Бијељина
- Бобан Станкић - представник Градске управе Града Бијељина
- Жељко Кустурић - представник Завода за запошљавање РС
- Обренко Миљковић - представник спортске организације
- Младен Ђурић - представник омладинске организације

За сваку појединачну област у Документу одређене су радне групе ради што квалитетније израде Документа. Полазни основ за израду неведеног документа је анкета о стању омладинског дјеловања и проблематике ове популације. Анкетни упитник је садржавао пет области и по два питања из сваке области.

2.2. Структурне карактеристике младих

Ради истраживања потреба и интереса младих, креиран је анкетни упитник у циљу добијања квалитетних података за израду Документа Омладинска политика Града Бијељина. Анкетним упитником обухваћено је око 435 младих са подручја Града Бијељина. На основу добијених података, одредила се старосна, полна, квалификациона структура и друго.

2.2.1. Старосна структура

Испитана су 435 испитаника, узраста од 14-30 година.

2.2.2. Полна структура

Испитани путем анкетног упитника чине,

Од 435 испитаника, 60% испитаника су женског рода, док је 40% њих мушког рода.

2.2.3. Квалификациона структура

Од укупно 435 испитаника,

Ред.бр.	Статус испитаника	Број испитаника
1.	Ученик/ца	34
2.	Студент/ца	1
3.	Запослени/ца	0
4.	Незапослени/ца	400

Најбројнију групу младих чине лица од 18 до 30 година, и они су по степену стручне спреме од неквалификованих до високообразованих лица.

2.2.4. Структура према мјесту живљења

Већина младих живи 55% у граду, а 45% у селу.

Категорије учесника које су се одазвали на радне састанке Комисије за израду Документа су:

1. Институције,
2. Омладинске организације
3. Невладине организације,
4. Студенти.
5. Савјети ученика.

2.3. Чињенице о положају младих у Граду Бијељина.

Подаци добијени анализом резултата анкетног упитника одражавају око 435 гласова младих људи у Граду Бијељина. Они су путем анкетног упитника изразили своје размишљање о животу, образовању, запошљавању, социјалној заштити и животним стандардима. Млади такође износе своје погледе о томе како замишљају своју будућност.

Узети мањи или већи узорак приликом анкетирања, сам резултат анкете се неће драстично промијенити у погледу размишљања.

Овај извјештај потврђује да се млади у Граду Бијељина суочавају с бројним изазовима у различитим подручјима живота. Често на своју будућност гледају са песимизмом, а свој животни стандард оцјењују зависности од узраста. Анкетним упитником су обухваћени млади од 14 до 30 година живота. У суштини, већина њих је забринута због истих проблема, као што су лош образовни систем, који се не поклапа са тржиштем рада; затим немогућност запослења, нарочито у струци; лоше здравствено стање становништва због чега се све више конзумирају психоактивне супстанце, алкохол и дувански производи и друго.

Резултати анкетног упитника нам указују да се гласови младих требају узимати у обзир у значајнијој мјери него што је то био случај до сад. Овај извјештај је значајан, јер пружа основу за планирање нове политике за младе с циљем побољшања запошљавања, образовања, животног стандарда, социјалне заштите младих, здравије животне средине, итд.

Кроз омогућавања младима да унаприједи властите животе постиче се стварање економски независне генерације које су потпуно укључене у грађански живот и могу активно допринијети заједници. С друге стране, млади треба да схвате и да су и само одговорни за то да буду носиоци иницијативе за развој неопходних животних вјештина. Веома битно је сазнање, да се велики број младих различитог степена образовања обраћа институцијама за савјете како би лакше дошли до запослења. Путем

ЦИСО Центара који су у склопу Завода за запошљавање филијала Бијељина, млади пролазе радионице о активном тражењу запослења (писање биографије, пропратног или мотивационог писма, итд). На тај начин они постају конкурентнији на тржишту рада.

Ова анкета је спроведена с циљем бољег разумјевања изазова с којима се млади људи тренутно суочавају.

Инвестирањем у младе, образовање и едукацију, држава може створити велику и продуктивну радну снагу, чиме ће значајно допринијети јачању своје локалне заједнице.

На подручју Града Бијељина, живи највећа заједница ромске националне мањине у Републици Српској. С обзиром да су она једна од најнеписменијих популација на подручју Града, примећено је да се то постепено мјења. Почевши од похађања предшколских програма до уписа појединих Рома на факултете.

Према попису потреба ромске националне мањине који је извршило Министарство за људска права и избјеглице БиХ 2011. године на подручју Града Бијељина пописано је 200 ромских породица, али то није коначан број. И данас је слична ситуација јер су миграције ромских породица веома честе.

Број ромске омладине према подацима из предшколских, основних и средњих школа на подручју Града Бијељина је следећи:

- у основним школама у Бијељини укључујући и подручје Јање број ученика/ца је 115.
- у средњошколским установама је укупно 5 – 6 ученика/ца.

Веома битан дио младе популације Града чине млади са инвалидитетом.

Бројним међународним актима су регулисана питања, која се тичу ове популације младих. Један од тих докумената је и УН Конвенција о правима лица са инвалидитетом. Овим Документом, ми уједно поштујемо и примјењујемо одредбе УН-ове Конвенције о правима лица са инвалидитетом.

На подручју Града Бијељина дјелује већи број невладиних организација који се баве питањима особа са инвалидитетом. Коалиција особа са инвалидитетом „Колоси“ постоји од 2011. године и броји преко 12 организација.

Коалиција особа са инвалидитетом „Колоси“ је формирала Актив младих са инвалидитетом. Они су израдили упитник за испитивање положаја и потреба младих са инвалидитетом, који је значајно помогао и при изради овог Документа.

Наиме, кроз тај упитник дошло се до одређених сазнања о животу , интересовањима, потребама , али и проблемима младих са инвалидитетом.

Приказаћемо само неке од добијених података.

1. Табела – Степен образовања младих са инвалидитетом

Ред. Бр.	Степен образовања	Бр. испитаника
1.	Ученик-ОШ-специјална	8
2.	Ученик-ОШ	2
3.	Ученик СШ	8

4.	ВСС	2
5.	Студент	1

2. Табела : Интересовања и проблеми са којима се суочавају млади са инвалидитетом

1.	Интересовања	Проблеми
2.	Едукације	Неодговарајућа ортопедска помагала
3.	Хуманитарни рад	Недовољна снадбјевеност лијековима
4.	Израда Умјетничких предмета	Непостојање персоналног асистента
5.	Спорт (стрелаштво , кошарка у колицима, итд.)	Немогућност запослења
6.	Путовања	Социјална неукљученост

Захваљујући великом броју невладиних организација на подручју Града Бијељина који се баве овом тематиком, број младих са инвалидитетом добија могућност видљивости и препознатљивости у Граду. Самим тим се добија простор за институционално регулисање њихових проблема и тежња за оставривањем њихових интересовања.

Један од највећих проблема младих са инвалидитетом на подручју Града Бијељина јесте неприступачност доласка и боравка у појединим институцијама, па ће са овим документом а касније и са акционим планом који ће се везивати за Документ акценат ставити на рјешавања поменутог проблема.

Град Бијељина већ дужи низ година финансира пројекте НВО сектора који се баве питањем особа са инвалидитетом, а Коалиција особа са инвалидитетом „Колоси“ је финансирана као организација од општег интереса.

3.Области проблема и акциони планови за период 2019. - 2023. године

1. Област 1. - Млади и Запошљавање

Незапосленост представља један глобални проблем, а не само проблем једног града или општине, самим тим га није могуће ријешити парцијалним програмима. У том смислу свеобухватна политика рјешавања економске кризе једини је ефикасни приступ. Ипак, кад је ријеч о младима ту се наилази на специфичне проблеме. То је недостатак механизма којим би осигурали потпуну транзицију младих из пасивног у радни дио популације, недостатак знања, информација и недостатак процеса којим би стекли потребно искуство за запошљавање.

У оквиру истраживања утврђено је да је дошло до значајних помака у процесима запошљавања, нарочито у области информисања младих и њихове едукације.

У оквиру Завода за запошљавање отворени су ЦИСО центри који су омогућили младима лакши приступ информацијама, бројне едукације, радионице на основу којих своје знање могу унаприједити. Завод нуди бројне програме и пројекте, на који млади могу да аплицирају и обезбједе средства за покретање сопственог посла.

Економска криза за последицу има низак животни стандард, али исто тако и један негативан утицај на младе који се све више изражава у виду немотивисаности младих или одласка младих у иностранство.

Један од позитивних примјера рада институција је рад ЦИСО Центра са ученицима завршних разреда основних и средњих школа. Који су спровели активност у 2017. години на 692 ученика у 36 одјељења основних школа, те 341 ученик у 18 одјељења средњих школа, која су се тицала професионалног информисања ученика. На овај начин су сазнали која су то дефицитарна, а која суфицитарна занимања на подручју Града Бијељина, како би им по завршетку школе олакшали избор будућег занимања и лакшег проналажења посла.

Један од највећих проблема је свакако немогућност проналаска запослења у струци.

Радна група која се бавила проблемима везаним за младе и запошљавање, идентификовала је следеће проблеме:

- Недовољна међуинституционална сарадња
- Недовољна усклађеност образовних профила са тржиштем рада.

План рада за област "Млади и запошљавање" за период 2019 - 2023. година

Проблем	Задачи	Мјере	Начин финансирања	Мониторинг
Недовољна међуинституционална сарадња	Иницирање сарадње образовних институција и привредних субјеката у сарадњи са ЦИСО Центрима	- Конференције о запошљавању младих - Креирање програма о информисању младих о запошљавању - Консултације са Агенцијом за развој малих и средњих предузећа	Конкурси пројеката омладинских организација и организација за младе и међународних организација - Конкурси за пројекте Министарства РС	Службеник за младе у сарадњи са одговорном особом за привредни развој и Агенцијом за развој малих и средњих предузећа
Недовољна усклађеност образовних профила са потребама тржишта	Иницирање образовним установама свих нивоа на усклађивање својих програма са тржиштем рада	- Едукативне обуке - Форуми о запошљавању младих	Конкурси за пројекте омладинских организација и организација за младе и међународних организација	Службеник за младе у сарадњи са Заводом за запошљавање (Цисо Центрима) и преставницима школа и факултета

Област 2. - Учешће младих у доношењу одлука

Активно учешће младих у доношењу одлука и поступцима на локалном нивоу од битног је значаја ако желимо да изградимо демократско и савремено друштво.

Учешће у демократском животу не треба да се своди само на гласање или истицање кандидатуре на изборима.

Свакодневно се у дневној медијској комуникацији спомиње колико је важно осигурати квалитетан живот младих, те им омогућити да постану пуноправни грађани, чија се права од рођења морају поштовати. Иако се младима гарантује у оквиру правних прописа низ права и слобода, електронски медији на свим нивоима свједоче о учесталим примјерима њихове угрожености.

Веома је битно да млади могу да утичу на одлуке и поступке, јер на тај начин се доприноси друштвеној интеграцији младих.

Анализом анкетног упитника у области "Учешћа младих у доношењу одлука", дошли смо до једног позитивног податка, а тиче се укључености младих у рад одређених органа, организација и сл. Морамо истаћи да је велики број младих истакао да је члан спортских организација, културно-умјетничких организација, а мали проценат младих је укључен у рад политичких организација и у рад омладинских организација и удружења грађана. С обзиром на чињеницу да на територији Града Бијељина постоји преко 300 невладиних организација и удружења, добијамо слику да млади нису заинтересовани да буду дио њих.

Радна група се бавила проблемима учешћа младих у доношењу одлука, те је идентификовала следеће проблеме:

Недовољна развијена свијест о неопходности партиципације младих одлучивању о питањима која се тичу младих:

- недовољно уважавање младих,
- недовољно препознавање потреба младих.

Непостојање одрживог система који осигурава учешће младих у доношењу одлука које се тичу његовог развоја:

- непостојање институционалних тијела у локалној самоуправи која се баве младима,
- непостојање система координације и комуникације између институција за младе, организација младих и за младе.

Недовољно ангажовање младих у организацијама и удружењима (спортског, вјерског, културног и другог карактера).

- недовољна мотивисаност младих да преузму одговорност за своју заједницу,
- недовољна укљученост младих из маргинализованих група, младих са посебним потребама и младих из руралних подручја.

План рада за област "Учешће младих у доношењу одлука" за период 2019 - 2023. годину

Проблем	Задаци	Мјере	Начин финансирања	Мониторинг
Недовољна развијена свијест о неопходност и партиципације младих одлучивању о питањима која се тичу младих.	Осигурање промоције, имплементације и реализације Документа омладинска политика Града Бијељина	-Јавно заговоравање о неопходности промоције, имплементације и реализације Документа -Едукативне активности за младе лидере	Конкурси за омладинске организације и организације за младе	Службеник за младе и Скупштина Града Бијељина

Непостојање одрживог система који осигурава учешће младих у доношењу одлука које се тичу његовог развоја.	Успостављање адекватног система координације и комуникације између институција за младе и организација младих и за младе	-Промоција активности службеника за рад са младима	Конкурси за омладинске организације и организације за младе	Скупштина Града Бијељина
Недовољно ангажовање младих у организацијама и удружењима (спортског, вјерског, културног и другог карактера).	Јачање младих да преузму одговорност за своју заједницу	- Мотивисање младих да се укључе у рад организација и удружења - Сарадња омладинских организација са ГУ Бијељина	Конкурси за омладинске организације и организације за младе	службеник за младе и службеник за НВО сектор

3.Област .- Млади и образовање

Образовање видимо као цјеложивотни процес чија је основна улога да кроз своје различите облике омогући младима да остваре и развијају своје потенцијале унапређујући тако сопствени квалитет живота и тиме доприносећи развоју и унапређењу квалитета уже и шире друштвене заједнице у којој живе.

Образовање можемо посматрати на следеће начине: формално образовање, неформално образовање и животно (информално) образовање.

Формално образовање је хијерархијски уређен, временски степенован систем који се спроводи у основним, средњошколским и високошколским институцијама.

Неформално образовање је као организована образовна активност ван формалног система које спроводе различите институције, организације, удружења, клубови, групе, и то кроз различите облике (семинари, тренинзи, радионице).

Животно (информално) образовање је процес гдје појединац стиче знања, вјештине, ставове, вриједности из свакодневног искуства од породице, вршњачке групе, медија и

других чинилаца.

Узимајући у обзир тренутно стање образовног система и друштва у цјелини у овом документу ћемо се примарно бавити формалним и неформалним образовањем као цјелинама на које се системски, интегрално и непосредно може дјеловати, док ће животно образовање бити посматрано као цјелина на коју се дјелује посредно (кроз претходна два). Разлог оваквог размишљања су нагомилани проблеми везани за формално и неформално образовање који се ургентно морају рјешавати, а њихово рјешавање ће имати несумњиво позитивне реперкусије на животно образовање.

Истраживање:

Овим истраживањем обухваћени су млади у јавним школама и факултетима на подручју Града Бијељина.

У већини одговора се јасно учача чињеница да млади нису задовољни образовним системом, те да увођењем дуалног образовања у школе има неког помака. Истичу несуклађеност система образовања са тржиштем рада.

Формално образовање

Што се тиче формалног образовања већина младих је незадовољна наставним планом, нестручним особљем, неадекватним простором за извођење праксе и слично.

Ови подаци упућују на бројне корекције које треба да се преузму у образовном систему, а највише у школском програму и стручности наставника.

Овим долазимо до потребе за детаљном анализом овог питања, које се тиче цијеле БиХ.

Неформално образовање

Према подацима до којих смо дошли 84 % младих зна шта је то неформално образовање. Већина је одговорила да су то семинари, курсеви, радионице итд.

Испитаници су најчешће похађали курсеви (страних језика, информатике, итд.) њих 33%, семинаре 22%, радионице 25%, а 20% испитаника нешто друго.

Из овог може да се закључи да формално образовање за младе није једини вид образовања. Они чак сматрају да неформално образовање има значајну улогу у стицању нових професионалних компетенција, које ће младе учинити конкурентнијим на тржишту рада.

План рада за област "Млади и образовање" за период 2019-2023 година

Проблем	Задаци	Мјере	Начин финансирања	Мониторинг
Проблеми формалног образовања	Мотивација за квалитетно учествовање у образовном процесу Промоција нових	-Информисање о новим наставним методама , новим образовним профилима, дефицитарним	Аплицирање на јавне позиве међународних организација, ЕУ фондова	Одсјек за ЛЕР, службеник за младе и представници школа

	образовних профила	занимањима (сајмови, округли столови) -Подршка активностима Савјета ученика		
Проблеми неформалног образовања	Подршка неформалним облицима образовања	Подршка постојећим облицима неформалног образовања (курсеви, радионице, семинари и др.)	Аплицирање на јавне позиве Градске Управе, међународних организација, ЕУ фондова	Службеник за младе, представници школа и НВО сектора

Област 4. – Млади и здрави стилови живота

Свјетска здравствена организација је 1948. године дефинисала здравље као “свеукупно физичко, ментално и социјално благостање појединца“ а здрави животни стилови бе требали помоћи остварењу овог идеала.

Спорт и рекреација, као физичка или ментална активност имају важну улогу у свим подручјима људског живота.Редовна физичка активност један је од кључних фактора за здрав живот. Веома је битно истаћи да спорт позитивно утиче и на тијело, дух и да бављење спортом омогућава младом човјеку да стекне одређене здраве навике и особине као што су: самоконтрола, самопоуздање и многе друге.

У оквиру Одјељења за друштвене дјелатности оформљен је Одсјек за културу, спорт и физичку културу и односе са вјерским заједницама, са задатком да младима омогући несметано бављење спортом , као и остваривање права младих кроз рад у омладинским организацијама и организацијама за младе.

Из буџета Града Бијељина финансирају се бројни спортски клубови и спортови, као што су: кошарка, рукомет, одбојка, борилачки спортови и остали спортови (тениски, пливачки, бициклички, итд.).

Рекреација је кориштење времена на непрофитабилан начин , а за многе преставља терапеутско освјежење тијела и духа.

Здравље је потпуно физичко, ментално и социјално благостање, а не само одсуство болести или неспособности, наглашава нераскидиву везу између индивидуалног начина

живота и здравља, али и улагање у предуслове за здравље који обухватају друштвене и економске услове, физичко окружење и стабилни екосистем.

Радна група је идентификовала следеће проблеме у области здравља и рекреације младих у Граду Бијељина:

Недовољан број спортско-рекреативних објеката:

- недовољан број спортско - рекреативних објеката за обављање тренинга у терминима, који су прилагођени старосним категоријама спортиста.

Недовољно развијена свијест о здравим стиливима живота и недостатак подршке здравом психо-физичком развоју у следећим областима:

- исхрана,
- репродуктивно здравље.

Неадекватна здравствена заштита младих:

- недовољно промовисана здравствена заштита младих, посебно за маргинализоване групе.

Непостојање организованог и континуираног рада на превенцији:

- планирања породице,
- проблема из области зависности,
- ментални проблеми у развојном добу,
- агресивног понашања и насиља

План рада за област " Млади и здрави стилови живота" за период 2019 - 2023. годину

Проблем	Задачи	Мјере	Начин финансирања	Мониторинг
Недовољан број спортско-рекреативних објеката	- Изградња нових и санација постојећих спортских објеката - Усклађивање термина за клупско и рекреативно бављење спортом	- Предавања о унапређењу квалитета живота бављењем спортом и рекреацијом - Пројектовање и постављање справа за вјежбање на отвореном	Буџет града Бијељина Аплицирање на јавне позиве међународних организација, ЕУ фондова, Амбасада, итд.	Службеник за младе у сарадњи са Одсјеком за спорт
Недовољно развијена свијест о	- Подстицати програме здраве исхране,	- Едукативни програми и кампање	Конкурси за пројекте надлежних	Службеник за младе у сарадњи са

здравим стиловима живота и недостатак подршке здравом психо- физичком развоју	социо- психолошког здравља, репродукти вног здравља, итд.		институција	Домом здравља (спортска медицина) и спортским клубовима
Неадекватна здравствена заштита младих	- Промоција постојећих програма везаних за болести зависности, агресивно понашање, итд.	- Информисање о програмима здравствене заштите	- Буџет града Бијељина	Службеник за младе у сарадњи са Домом здравља (спортска медицина и Центром за ментално здравље)
Непостојање организованог и континуираног рада на превенцији	-Оснивање савјетовалишта за младе	- Иницирање тима стручњака за превенцију наведених проблема	Буџет Града Бијељина	Службеник за младе у сарадњи са надлежним високошколски м установама

Област 5. - Изврсност младих

Када се води расправа о изврсности често се чују појмови, као што су: *креативност, стваралаштво, интелигенција, способности, геније, чудо од дјетета, савант синдром и таленат.*

Појмови *креативност* и *стваралаштво* су синоними и они се, грубо речено, односе на стварање необичних, јединствених и сврсисходних одговора. *Таленат* је појам који се дуго времена користио у говору, како стручњака тако и лаика, када су се описивали појединци са изузетно развијеном једном специфичном способности.

Међутим, данас је направљена јасна разлика између појма даровитост и таленат, гдје даровитост обухвата високо постигнуће у једној или више области захваљујући високим интелектуалним способностима, мотивацији и креативности, док је таленат високо постигнуће у једној специфичној области, што не укључује нужно високе интелектуалне способности.

Што се тиче аката који уређују област талентованости, а дјелимично се односе и на изврсност, постоји сљедеће:

Правилник о оспособљавању младих за научни и истраживачки рад („Службени гласник Републике Српске“, бр. 59/10 и 48/11)

Одлука о образовању Фонда „Др Милан Јелић“ („Службени гласник Републике Српске“, број 33/11) - Фонд је основан 17. марта 2011. године Одлуком Владе Републике Српске о образовању Фонда др Милан Јелић („Службени гласник Републике Српске“, број 35/11) и функционише у овиру Министарства науке и технологије као посебна потрошачка јединица.

У складу са Законом о научноистраживачкој дјелатности и технолошком развоју („Службени гласник Републике Српске“, бр. 6/12 и 33/14) Министарство науке и технологије/Сектор науке издваја значајна финансијска средства намијењена искључиво подстицању младог научно-истраживачког кадра. Подршка се одвија кроз неколико програма и то:

Закон о школовању и стипендирању младих талената донесен 2010. године („Службени гласник Републике Српске“ број 73/10) - дефинише посебне услове школовања и стипендирања младих талената Републике Српске, те оснивање Центра за младе таленте, који још увијек није основан.

Одлука о стипендирању и награђивању ученика и студената („Службени гласник општине Бијељина“, број 14/06).

Правилник о критеријумима и поступку за стипендирање студената, ученика, финансирање научноистраживачког рада и награђивање ученика и наставника („Службени гласник општине Бијељина“, број 21/06 ,27/06 , 22/09 и 23/13)

Награђивање у школској 2017 / 2018. години

Ред. Бр.	Категорија	Финансијска средства у Буџету Града
1.	Ученици (67) и студенти (48)	200.000,00 - 220.000,00 КМ
2.	Научно истраживачи радови (3)	3.000,00 – 5.000,00 КМ

Може се закључити да школски систем треба омогућити сваком даровитом дјетету да своје способности развије до максималних граница. Овакав приступ даровитим ученицима има за посљедицу развој друштва, јер на такав начин се повећава број чланова једне заједнице који производе различите продукте (теорије, слике, формуле, конструкције, музичке композиције...) помоћу којих се рјешавају проблеми савременог друштва, умјесто да се само школују чланови који ће моћи да користе досадашња сазнања. Даље, било би много корисније, када се узме у обзир брзина и количина ширења информација, да се образовни систем фокусира на то како студенти проналазе и користе информације, умјесто на то како их усвајају и памте.

4. Одрживост Документа Омладинска политика Града Бијељине

4.1.Механизми имплементације, реализације и мониторинга

Да би документ "Омладинска политика Града Бијељина", креиран са циљем побољшања положаја младих у Граду Бијељина кроз системску бригу о младима био успјешно реализован неопходно је поставити механизме његове имплементације и мониторинга. Чланови Комисије за израду документа предлажу поновно формирање Омладинског савјета, као кровне организације младих и сервиса за младе, који ће заједно са надлежним институцијама радити на имплементацији, реализацији и мониторингу документа "Омладинска политика Града Бијељина".

5. Мјере за реализацију " Документа омладинска политика Града Бијељине"

У оквиру буџета Града Бијељина потребно је одредити конкретне мјере за реализацију Документа:

1. Буџетска ставка Документ "Омладинска политика Града Бијељина";
2. Буџетске ставке Града Бијељина, које млади директно могу да користе су :
 - Пројекти из области омладинског организовања (финансирају се у оквиру Јавни оглас за финансирање пројеката удружења грађана).
 - Средства за суфинансирање развоја омладинских организација
 - Пројекат Омладинска политика
3. Остала средства која се предвиђају у буџету Града Бијељина, а односе се на здравство, културу, образовање, спорт, социјалну заштиту и друго се дијелом могу користити за задовољење потреба младих, али да се она не могу директно користити од стране омладинских организација и организација за младе.

Ред. Бр.	Буџетске ставке	Износ средстава у буџету Града Бијељина	Године реализације 2019. -2023.
1.	Пројекат "Омладинска политика"	1.000,00 КМ	са тенденцијом раста
2.	Пројекти из области омладинског организовања	9.000,00 КМ	са тенденцијом раста
3.	Средства за суфинансирање развоја омладинских организација	3.000,00 КМ	са тенденцијом раста

Младу популација Града Бијељина чини више од 20% од укупног броја становништва. Локална заједница је у обавези да спроведе системску бригу о младима, јер занемаривање младих има далекосежне и неповољне посљедице и по младе и по заједницу у цјелини.

Усвајањем Документа "Омладинска политика Града Бијељина" се приступа суштинском и планском рјешавању проблема и задовољавању потреба младих. Документ је скуп препорука и смјерница за развој омладине и креиран је с циљем да буде уважен од стране свих институција, установа и појединаца који се баве младима у различитим областима дјеловања на подручју Града Бијељина.

Израда Документа омладинска политика Града Бијељина је законска обавеза на основу Закона о омладинском организовању Републике Српске. Од изузетног је значаја усвајање овог Документа јер се тиме стварају услови за бољи квалитет живота младих. Од изузетне је важности обезбјеђивање финансијских средстава за реализацију омладинских пројеката.

Документ "Омладинска политика Града Бијељина" представља опредјељење Градоначелника и Скупштине Града Бијељина да његује и развија позитивне иницијативе, постиче примјере добре праксе, те да отклања узроке, а не последице проблема.

**О Б Р А Ђ И В А Ч
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ДРУШТВЕНЕ
ДЈЕЛАТНОСТИ**